

TURUL

Politikai
napilap

ELŐFIZETÉSI ÁRA

A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre 10 kor.
Negyedévre 4 ..
Helyben házhoz hordva:
Egész évre 20 kor.
Negyedévre 5 ..
Vidékre postán szállítva:
Egész évre 24 kor.
Negyedévre 6 ..
Egyes szám ára 8 fillér.

Megjelenik minden nap, a hétfő és
ünnepek utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 9.

A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XIX. évfolyam 135. szám.

Nagy-Várad.

Szombat, 1913. június 14.

Törvény

a köztársasági mozgalom ellen.

Nagy Gyurka hódmezővásárhelyi fiskális kettőről híres: hogy neki van a legbozontosabb haja és ő kiáltotta ki a köztársaságot Magyarországon.

A hajával sok baja nem igen lesz. Elmúltak azok az idők, a mikor a lázadó vitézek lobogó hajukkal fennakadtak menekülés közben egy-egy fán, mint azt a bibliából tudjuk. Ellenben a köztársasági mozgalomra kellemetlen idők fognak jární. Törvény készül a köztársasági mozgalom ellen.

A míg a köztársaságosdit Nagy Gyurka egyedül játszotta, addig a manónak sem jutott eszébe vele törődni. Mulasson a jó fiu, a hogy tud. Csakhogy most is bevált a régi jó magyar közmondás az egy kis-eszü emberről, aki százat csinál. Gyurka olyan komoly pózzal kezdte megcsinálni a magyar köztársaságot, mintha ő volna Kossuth Lajos unokája, 1849. április 14-nek természetes és törvényes apostola és a magyar nemzet boldogságának egyetlen hivatott gondviselője. Akadt nem egy, kevésbé önálló gondolkodású figura, a ki felült ennek a nagy gyerekeknek s megittasodva Nagy Gyurka fürtjeinek lengésétől, utána kiáltotta a nagy bölcseséget: éljen a köztársaság! Már képviselőjelölteket is állítottak, helyi szervezeteket, lapot alapítottak — nincs az a bolondgomba, a mely ne terjedne, ha útját nem állják, hát még ha szabadon terjesztik!

Ezzel a bolondgomba áradattal szemben legfőbb ideje lesz szembeállani.

A köztársaságról lehet elméletileg vitatkozni pro és contra. Mellette jó érv Sváje, ellene még jobb Franciaország és Portugália. De arról még vitatkozni sem lehet, hogy egy magyar köztársaság: bolondgomba. A magyar köztársaság, ha megalakulhatna valamikor — azonnal elvesztené a tengerpartot, a Dráva—Száva közét, Erdélyt, a Felvidéket, a Temesközt — maradnánk hét vármegye, a melynek elnöke lenne I. Nagy György, ha pedig Budapest is csatlakoznék, akkor I. Vázsonyi Vilmos.

Komikus, lehetetlen gondolat, ugy-e bár? De csak addig, a míg sok fejet meg nem zavar. Idejében kell szembeszállani vele, a míg igazán csekély veszedelmet könnyen elháríthatunk.

A törvényjavaslat.

A törvényjavaslat „a király megsértéséről és a királyság intézményének megtámadásáról” szól és úgy rendelkezik, hogy a büntetőtörvénybe beiktatandó a következő három szakasz:

1. §. A ki a király ellen sértést követ el, vagy a király tényeit sértő módon bírálja, vétség miatt két évig terjedhető fogházzal, a politikai jogok gyakorlatának felfüggesztésével és hivatalvesztéssel büntetendő.

Aki az előbbi bekezdésben meghatározott cselekményt nyomtatvány útján, vagy pedig irat vagy képes ábrázolat közszemlére tételével, vagy nyilvánosan szóval követi el, vétség miatt három évig terjedhető fogházzal, négyezer koronáig terjedhető pénzbüntetéssel, továbbá a politikai jogok gyakorlatának felfüggesztésével és hivatalvesztéssel büntetendő.

2. §. Aki a királyság intézményének megszüntetésére irányuló mozgalmat kezdeményez, szervez vagy vezet, vagy ily mozgalmában más módon tevékeny részt vesz,

ugyszintén az, aki nyomtatvány útján, vagy pedig irat vagy képes ábrázolat közszemlére tételével, vagy nyilvánosan szóval a királyság intézményét politikai céllal megtámadja vagy a királyság intézménye ellen lázít, vétséget követ el s öt évig terjedhető államfogházzal és négyezer koronáig terjedhető pénzbüntetéssel, továbbá a politikai jogok gyakorlatának felfüggesztésével és hivatalvesztéssel büntetendő.

3. §. Az előbbi szakaszokban meghatározott vétség, akár nyomtatvány útján, akár más módon követték el, a kir. ítélőtáblák székhelyén működő kir. törvényszékeknek Budapesten a budapesti kir. büntető törvényszéknek hatáskörébe tartozik.

Az indokolás arra hivatkozik, hogy a szélső politikai irányok híveinek egy kis csoportja az utolsó években Magyarországon köztársasági párt alakítását vette tervbe. A mozgalomban felhasználták a demagógia minden fegyverét: az eddigi eredmények mégis sokkal kisebb méretűek, mintsem attól lehetne tartani, hogy e mozgalom komoly arányokat ölthetne.

Minthogy azonban a propaganda hevesége a népesség egyes rétegeiben a király személye iránt érzett tiszteletet csökkentheti, a köztársasági eszmének politikai célzatu terjesztése pedig az alkotmányhoz meleg szeretettel ragaszkodó polgárok egy részében is azt a benyomást keltheti, hogy a királyság intézménye ellen folytatott küzdelem a normális államélet megengedett politikai harcainak közé tartozik: ennél fogva, tekintettel a lehetőségek súlyos következményeire, indítatva érezte magát a minisztérium a szóban forgó eslekmények meggátlására szolgáló jogszabályaink fogyasztásait a törvényhozás előtt föltárjni s e jogszabályok célszerűnek mutakozó kiegészítése és módosítása iránt törvényjavaslatot terjesszen elő.

Sem az államforma megválasztásánál, sem az államforma megválasztására irányuló mozgalom szabadsága tekintetében nem általános elvek és elvont elméletek, hanem csupán az állam sajátos viszonyai: történeti multja, évezredes küzdelmekben kifejlett nemzeti szelleme, földrajzi fekvése, faji, etnográfiai és felekezeti megoszlása, kulturális és gazdasági élete, osztálytagozó-

Főraktár:

Nagy-Várad
Kossuth Lajos-u.
FEKETE SAS
épületben.

Turul-cipő

Elsőrangú, elegáns és jutányos.

Főraktár:

Nagy-Várad
Kossuth Lajos-u.
FEKETE SAS
épületben.

dása és más pozitív tényezők lehetnek irányadók. Ezek a tényezők pedig a köztársasági államforma ellen szólnak.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, június 13.

Elnök Szász Károly. Az elnöki előterjesztések után

Törvény a köztár-saságiak ellen.

Balogh Jenő igazságügyminiszter állott fel szólásra. Felhívja a Ház figyelmét, hogy egy radikális csoport heves agitációt tejt ki a király személye és a másik állammal való kapcsolat ellen. Eber figyelemmel kísérte ezt a mozgalmakat s bár a mozgalom élén állók jelentéktelensége nem jelent veszedelmet, mégis nem zárkozhatik az elől, — tekintettel a súlyos külpolitikai helyzetre is — hogy törvényjavaslatot nyújtson be a királysértés és az államforma ellen irányuló tettek megtorlásáról.

A javaslatnak érdekes része az, hogy a királysértés és az államforma ellen irányuló akciók pörét az esküdtszék hatásköréből kivonja és a törvényszék hatáskörébe utalja át. Az indokolásban kifejti a miniszter, hogy az utóbbi időben erősen lábrakapott az országban a király és a monarchia másik állama ellen irányuló törekvések s különösen a „Magyar Köztársaság” című lap fejt ki erős agitációt e tekintetben, miért is a kormány kénytelen volt a király és államellenes pöröket az esküdtszékől elvenni és a törvényszék hatáskörébe utalni, mivel az esküdtszék nem nyújt elég garanciát, hogy ezeket a mozgalmakat erélyes ítéletekkel megállásra tudja kényszeríteni. (Lelkes éljenzés és taps.) A javaslat szerint, aki királysértést követ el 2 évi, aki nyomtatvány útján követ el királysértést az 3 évi s aki a királyság intézménye ellen lázít politikai célzattal, 5 évig terjedő államfogházzal lesz büntetve. (Lelkes éljenzés.)

Ezután áttért a Ház az elnökválasztásra. Megválasztották elnökké **Beöthy** Pált 179 szavazattal egyhangulag. Az elnökért küldött-

ség ment, akit a terembe léptekor viharosan megéljeneztek.

Beöthy elnök székfoglalója.

Beöthy Pál (Élénk éljenzéstől kísérvé elfoglalja az elnöki széket.) Fogadja t. Ház mélyen érzett őszinte köszönetem kifejezését azon magas kitüntetésért, melyben engem részesíteni kegyes volt, amidőn a ház elnöki székébe emelt. Az én felfogásom szerint, aki egyszer a közpályára lépett, annak ott és oly minőségben kell hazája iránt kötelességét teljesítenie, ahova és amilyenbe a közbizalom emelte.

Felfogásomból következik, hogy készséggel és kötelességszerűleg meghajlom a tisztelt Ház akarata előtt. (Élénk éljenzés.) De be kell vallanom t. Ház, hogy engem a ország első választott közjogi méltóságába történt emeltetésem nehéz helyzetbe hozott. Nehéz helyzetbe hozott, két irányban. Hiszen annak, aki közvetlenül élöttem töltötte be e széket (Zajos felkiáltások: Eljen Tisza!) annak feladatául nemcsak a parlamenti rend megteremtése, intézménye, biztosítása és fentartása jutott osztályrészül, az ő excepcionális szellemi kvalitásai egy hosszú — aránylag hosszú — közpályá alatt összegyűjtött nagy erkölcsi tőkével, egyéniségének szinte fanatizáló szuggesztív ereje varázsa, (Ugy van!) az ő törhetetlen tettereje messze e hely korlátain, e terem falain, sőt ez ország határain túl, érvényesültek. Az adott kivételes helyzet, a fenyegető veszélyek kényszerítő nyomása s az adott ember kivételes sulya szabták meg az ő működésének korlátait. (Ugy van!)

Nem követhetnék el nagyobb szerénységet, sőt többet: egyenesen súlyosabb hibát mintha én magamra nézve az ő működésének méreteit kívánám irányadóul venni. Azonban e szubjektív szempontoktól teljesen eltekintve is nehézre teszik helyzetemet a viszonyok, t. Ház, melyek között az elnöki széket elfoglalom.

Teljesen élére van állítva a politikai, vagy — ha szabad egy közhelylyel élnem, az ugynevezett párközi helyzet. A képviselőház kisebbségének legjelentékenyebb része felmentve érzi magát törvényhozói kötelességének teljesítése alól s így az a szükséges és feltételezett kölcsönhatás és kiegyenli-

tés, a melyre az egész parlamentarizmusnak konstrukciója fel van építve, tudniillik többség kezdeményező és cselekvő joga és kötelessége viszont a kisebbség kritikai és ellenőrző hivatása nem fungálhat és nem működhetik. (Igaz! Ugy van!)

Nemcsak a pártok közötti politikai érintkezés szünt meg, de ugyszólván lehetlenné párt a pártok egyes tagjai, a személyek közötti érintkezés is, mert hiszen azok mint ádáz ellenségek állanak ma egymással szemben. És történik mindez, t. Ház azon időpontban, midőn a nemzet huszába és vérebe mélyen belehatoló égető nagy kérdések várnak megoldásra bent és kint egyaránt. Történik akkor, a mikor a közelmúltban elfogadott nagy, mély jelentőségű reformmal egészen új alapokra kívánjuk fektetni politikai életünket, egész politikai berendezésünket; akkor, a mikor az ezzel szorosan összefüggő nagy kérdéseknek egész sorozata vár még megoldásra; akkor a mikor saját határainkon belül is elég komoly, sőt nyugtalanító tünetet kell, hogy lássunk és akkor, mikor lehetetlen szemet hunynunk azon tény előtt, hogy a déli határainkon megváltozott a térkép s hogy e megváltozott térképpel új erők, új nemzeti érzések, új aspirációk, új igények és új szükségletek fognak felmerülni; akkor, amikor Európának legnagyobb kérdése, akkora mikor a múlt félszázadban Európának legnagyobb kérdése még forrásban van s e kérdése megoldásába a mint bele kellett a múltban, a jövőben is bele kell folynunk és ha ez alkalommal a kellő erővel, kellő nyomattal az egység hiánya folytán fellépni nem tudunk, rajtunk keresztül gázolva, talán összetiporva bennünket fog bekövetkezni a nagy rendezés. (Igaz! Ugy van!)

Nemcsak belső fejlődésünk, nemcsak belső nyugalmunk, nemcsak a jelen és jövő nagy gazdasági kérdései vannak kockán, de talán még létünk, nemzeti fenmaradásunk is. (Ugy van!) Komoly, felelősségteljes helyzet ez, t. Ház, melynek nagy problémái megoldásában a magyar nemzet képvisellete, a magyar parlament egészének kellene teljes erejében kivenni a részét. (Igaz! Ugy van! Helyeslés.)

Elismert axioma t. Ház, hogy az állam más szervezett társadalomnak az eddig is-

GYENGE GYERMEKEK TENGERI FÜRDŐJE.

A tanítóintézetek kapuzárása után az intelligens városi szülőknek sok súlyos gondja közt az a legsúlyosabb, honnan szerezzen pormentes tiszta levegőt, életfrissítő napsugarat, idegerősítő fürdőket vérszegény halvány gyermekeinek. Akiknek az anyagi kérdés nem kérdés, azok persze maguk is nyaralni vonulván, viszik a zsenge gyermekeket is ahova ép — a divat avagy az apa, anya koros állapota megköveteli, — fürdőhelyekre. Ki merné azonban állítani, hogy az a fürdőhelyen töltött 6 hét minden esetben testi-lelki üdülésére válik a gyermeknek? Ellenkezőleg. Épen csak levegőváltoztatás az legtöbbször, s nem is mondható mindenkor szerencsésnek. Vagy pedig beéri az egész család egy kis nyaralással a zöldben, valami eldugott faluskában a gyermekek kedvéért — ahol sok port lehet nyelni és talán egy kis maláriát is lehet szerezni, de üdülést, erősbödést aligha.

Hogy a gyermek fejlődő testi szervezeteinek és lelki világának egész mások az igényei mint a kimerült idegzetű szülőknek, azt

azok jól tudják, de abban tájékozatlanok legtöbbször, hogyan, mi módon kellene azokat olesón is, okosan is kielégíteni.

Nos, egy megváltó intézménnyel ép a gyermekeik egészséges fejlődéséért aggódó szülőknek óhajtott segítségére sietni a b. emlékü **József** főherceg, mikor az Adria innenső partvidékének legszebb pontján Cirkvenicán a **László** Gyermekotthon-t megalapította, korán elhunyt fiának **László** főhercegnek emlékezetére.

A legmagyarabb főhercegnél és fenséges neijénél **Klotild** főhercegnőnél a magyar tengerpartot senki jobban nem szerette, nem ismerte. Emberszerető nagyszívűkhöz méltó volt a gondolat, hogy a magyar korona országainak zsenge ifjusága részére örökidőkre kisajátítsák a tengerpart egy gyönyörűségecs részét, hol a magyar intelligens családok egyébként ép szervezetű gyenge gyermekei a legszeretőbb gyengéd gondozás alatt módot és alkalmat találjanak a páratlanul erősítő, fejlesztő és üdítő tengeri fürdőzésre.

A **László** Gyermekotthon ez a megváltó intézmény, hol ilyenkor a nyári szünet kezdetén százával látni 5 övestől 15 éves életkorig, a sok halavány fiucsót, vér-

szegény leánykát, amint fáradtan, egykedvűen lepegetnek Polics bácsi sulymérőjéhez. Őhat hét múltán egy sem lesz közöttük, akit 3—6 kiló gyarapodás nélkül adnának vissza a szülőknek a jóságos ápoló, gondozó kezeknek.

Bájosabb képet képzelni sem lehet, mint pár nap múlva ez az öszeismerkedő, s már összeszokott gyermekcsereg, mikor a tengerpart lejtős, homokos kék vizében lubickolnak, sütkéreznek. Kipirult arcukon a visszatért életöröm, ficánkoló, hadonázó tagjaikban az erős mindent akarhatnám. — Cirkvenica fürdővendégeinek az a felülmulhatatlan étvágygerjesztő szer, ha ezt a zsiabongó hadat a terített asztalnál látja. Valóságos kis tengeri farkasok.

Aldásosabb intézményt a **László** Gyermekotthonnál sem az állam, sem egyesületek nem ajándékoztak a magyar intelligens családoknak. Igen is, ajándékról van szó. Mert **havi 60 koronaért** teljes ellátást, egészséges, bőséges táplálékot (reggelit, ebédet, uzsonnát és vacsorát), tágas, tiszta lakóhelyiséget, önfelelőző gondos ápolást, lelkiismeretes orvosi kezelést és rendszeres felügyelet alatti fürdözést nyer minden gyermek. Mindezt

Olcsó Nyári Keztyük

kitünő tartós minőségben már
30 fillértől szerezhetők be

SAJÁT GYÁRTMÁNYU KEZTYÜK TISZTÍTÁSA 16 FILLÉR.

Fehér János

keztyüs Bémer-téri üzletében.

TELEFON 419.

mert igazgatási módok között a legtökéletesebb kormányzati formája az u. n. parlamentaris kormányzat, a parlamentarizmus. All ez mindenütt a világon, de még a nálunk szerencsésebb helyzetben lévő homogén államokban időnként esetleg ez talán politikai célszerűség kérdése is lehet, melytől való eltérés, sőt annak ép ellenkezője, talán az abszolutizmus mellett is megélhetnek az államok, amint megéltek ismételtelen, addig reánk nézve a parlamentarizmus tiszta fennmaradása egyenesen a nemzeti lét vagy nemzeti kérdése. (Igaz! Ugy van!)

Nálunk minden önkényuralom, legyen az összpontosítva, akár egy személy kezében, akár — a mi még sokkal veszedelmesebb — a parlamentarizmus látszata alatt a felelőtlen kisebbség egy csoportjában az ily uralom a centrifugális erőket hozza mozgásba, a nemzeti erőket destrukciójára vezet, melylyel ideig-óráig felveheti ugyan a harcot a csak némi fölényben lévő magyarság, de végeredményben kell, hogy az ország romlására — ne adja Isten — széthullására vezessen. A magyar nemzet államfentartó erejét nem kvantitatív, de kvalitatív szellemi és erkölcsi tulajdonaiiban rejlik. E fölényt, e tulsúlyt azonban csak a parlamenti szervezet szabályszerű funkcionálása mellett tudja érvényesíteni. Komoly, sőt talán sötét a kép t. képviselőház, melyet magam előtt látok, de ép ez fokozott felelőséget ró a közélet minden tényezőjére és így e pillanattól fogva reám is. Epen ezért jelen állásomban lelkiismereti kötelességem Isten által rendelkezésemre bocsátott véges erőm teljes megfeszítésével igyekezni fentartani a nemzeti élet legfontosabb szervének, a nemzeti élet fokuszának, a magyar parlamentnek munkaképességét és szabályszerű funkcionálását, (Élénk helyeslés és éljenzés.) biztosítani a szólásszabadságot, de meggátolni az azzal való visszaélést, (Helyeslés.) lehetővé tenni a tárgyak szabad megvitatását, de egyuttal a ház akaratának kifejezését, a határozathozatalt is (Élénk helyeslés.) tiszteletben tartani minden egyes képviselő jogát és tiszteletben is tartatni, de lehetetlenné tenni az anarchiát. (Igaz! Ugy van!)

Ezeket a feladatokat látom első sorban magam előtt. (Élénk éljenzés.) Az előttünk álló életbevágó kérdések sürgős megoldása

60 korona, semmi több. Tehát korántsem szanatoriumi költségek, sőt nem is DMKE-i költségek, melynek u. n. tanulók üdülő házában még a kedvezményes hely sem olcsóbb havi 150 koronánál.

A László Gyermekotthon fővédnöke maga az alapító főherceg fenséges özvegye Klotild főhercegnő, kinek áldozatkész nagy szívére jellemző az is, hogy szegénysorsu intelligens magyar család gyermekeit korlátolt számban díjtalanul is felveszik az intézetbe.

Nem tudom az idén hányan és mely vidékekről keresik fel magyar szülők gyermekeikkel a cirkvenicai László Gyermekotthon-t, de azt tudom, hogy aki egyszer szerencsés volt szemefényét aggódba féltett gyermekét nem is távollévő, gyönyörűsége tengerparti üdülő otthonban nyaraltatni, az bizonyára áldással emlékszik a dicső emlékü legmagyarabb főherceg emberszerető nagy szívéről s hálásan gondol fenséges özvegyének áldozatokban kifogyhatlan angyali jóságára.

halaszthatatlanságának a tudata kelti fel bennem annak érzetét is, hogy végre a jelen pillanatban minden magyar pártnak össze kell fogni és bár mely oldaláról jönne is kísérlet arra nézve, hogy e parlament normális rendjét helyreállítjuk, én a legkészségesebb működéssel járulok hozzá e törekvéshez. Ezeket ígérem és ily irányu működésemhez kérem a Ház minden egyes tagjának szíves és jóindulatu támogatását. (Hosszantartó lelkes éljenzés és taps.)

Beöthy beszéde után az aldunai öblögető csatorna javaslatát elfogadták. A holnapi ülés napirendjének megállapítása után az ülés véget ért.

Az ellenzéki pártok értekezlete.

Budapest, jun. 13.

A szövetkezett ellenzéki pártok ma délelőtt a néppárt helyiségében Molnár János elnöke alatt ülést tartottak, amelyen gróf Apponyi Albert válaszolt gróf Tisza Istvánnak a munkapártban és a képviselőházban elhangzott beszédeire.

— Sajnálja, — ugymond — hogy az ellenzék el van zárva annak a lehetőségétől, hogy a választ Tisza beszédére a parlamentben adhassa meg, de Tiszának az volt az őszintébbik beszéde, amelyet a munkapártban tartott, ha tehát arra nem a parlamentben, hanem pártértekezleten felel az ellenzék, azt hiszik, ezzel kvittek. Elismeri, hogy szükség volna az ellenzék megjelenésére a képviselőházban, de lehet-e résztvenni olyan parlament tanácskozásaiban, ahol a házszabályok és a jogbiztonság helyett az önkény lett az ur, ahol katonaság teljesít karhatalmat és ahol ez a karhatalmi őrség, mint az egyik alelnök, Szász Károly mondta, nemcsak karhatalmi közeg, hanem önálló hatóságként szerepel s jogosítva van a képviselőket leartóztatni.

Tiszát elhagyta a szokott őszintesége tegnap a főrendiházban, mert Hadik Jánosnak arra a kérdésére, megengedhetőnek tartja-e, hogy az állammal kötött üzletek fejében a szerződő fél által nyújtott ellenérték az államkassza helyett a pártkasszába fizetessék, Tisza nem felelt. Már pedig az ellenzék ezt a kérdést mindig fel fogja tenni.

Tiltakozik az ellen, hogy a koalíció kormányzatát Tisza dicstelennek nevezze, mert ha annak tartotta, miért nem volt bátorsága nyíltan fellépni a képviselőházban pártjával. A koalíció választásánál tisztességesebb választás nem volt Magyarországon.

Tiltakozik az ellen is, hogy a katonai költségek oly tetemesen emeltesse, amikor csak a nemrég erőszakkal elfogadott véderőtörvény tárgyalásakor világosan megállapították hosszú időre, hogy mennyi lesz a katonai keret maximuma. Ugyanakkor, amikor Tisza az újabb katonai követeléseket bejelentette, a kulturális és a szociális követelések terén a koplalórendszer helyezte kiállításba.

Gróf Apponyi beszédét nagy tetszéssel és éljenzéssel fogadták s a pártértekezlet ezzel véget is ért.

Az ellenzék fuziója.

Budapest, június 13.

Kossuth Ferenc lakásán értekezlet volt, a melyen Károlyi Mihály, Apponyi Albert grófok és Kemény

Árpád vettek részt. A tanácskozáson az ellenzéki pártok fuziójával foglalkoztak és megállapodásra is jutottak. Holnap 6 órakor nagygyűlés lesz, melyen kimondják a fuziót.

Városi közgyűlés.

— Második nap. —

A csütörtöki városi közgyűlésről maradt ügyeket tegnap tárgyalta le Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága.

A tiszviselőknél kívül alig 14—15 bizottsági tag volt jelen.

Gyorsan peregték le az ügyek, csupán Holdvilág-utcának kinyitása kérdésénél volt némi vita s le is szavazták a tanács javaslatát.

Hlatky Endre főispán elnökölt.

Az előző napi tárgyalás jegyzőkönyvének hitelesítése után a még hátralevő ügyek tárgyalására tértek.

Holdvilág-utca kinyitása.

Holdvilág-utcának Szacsavay-utca-ra való megnyitását kérelmezték, a városi tanács azonban a mostani pénzügyi viszonyokat nem tartja alkalmasnak az utca kinyitására, hanem a pénzügyi helyzet javulására akarja halasztani a kérelem teljesítését.

Weisz Lajos nem fogadja el a tanács javaslatát, mert a pénzügyi viszonyokkal való takarozás nem ok. Az egész dologhoz most kevés pénz kellene, később pedig háromszoros költségbe kerülne a közegészségi és forgalmi szempontokból fontos kérdés megoldása. A 15000 korona a betterment révén visszatérülne a városnak. Indítványozza, hogy utasítsák a tanácsot, miszerint mielőbb tegyen javaslatot az utca kinyitására.

Rimler Károly: Hát a fedezet hol van?

Dr Adorján Emil: A felesleges utazások és napidijakból előkerül a fedezet.

Dr Váradi Ödön felemlíti, hogy a szomszédos telektulajdonosoknak már ugy adtak építési engedélyt, hogy az utcát kinyitják. Most ezeknek nincs utcaavonalluk. A kinyitás helyén szemétdomb van. A város már obligót vállalt az illető háztulajdonosokkal szemben. A szükséges összeg csekély. Elfogadja Weisz Lajos indítványát.

Komlóssy József védi a tanács javaslatát. Sem közegészségi, sem forgalmi tekintetek nem kívánják az utca kinyitását. Több ház kisajátítása is szükséges az utca kinyitáshoz s ezzel szemben a betterment igen csekély lenne. Ha alkalmas idő jön, végrehajtják az utca kinyitását.

A többség Weisz Lajos indítványát fogadta el.

*

A városi dispensaire ügyének nagyobb társadalmi körben való támogatása céljából városi dispensaire bizottságot alakítottak, amelynek elnöke a polgármester vagy helyettese tagjai: dr Adorján Armin, dr Agoston Péterné, dr Edlmann Menyhért, Kepes L. Miklós, dr Medvigy Gábor, Molnár Géza, Molnár Gézáné, dr Popper Akos, Szabó Károly, özv. dr Szeméyi Kálmánné, Baróthy Pál, dr Gyémánt Jenőné, dr Váradi Ödön, dr Weisz Márton, dr Konrad Jenő, dr Révész Vilmos, Sulyok István, Szokoly

Tavaszi és nyári a legszebbek Reinnál
amerikai cipők Telefon 10-74. Rákóczi-ut.

Tamás, özv. Schwartz Ábrahámné, dr Tóth Ferenc.

Grácz Lajos városi tűzoltóparancsnok kinevezését Biharvármegye ideiglenes tűzrendészeti felügyelőjévé, tudomásul vették. Köztérvteli ügyek, szabadságidő engedélyezési kérelmek elintézése után a közgyűlés véget ért.

NEM FIZET

a bukott bank szövetkezete.

Nem is volt bejegyezve.

A Nagyvárad Bank és Kereskedelmi r. t. ellen újabb bűnvádi feljelentés érkezett a kir. ügyészséghez. A bank ellen egymást érik a feljelentések. A bank jelenlegi helyzete is eléggé súlyos már, t. i. ha súlyos helyzetnek lehet nevezni a csődöt. Azonban tetézi ezt a súlyos helyzetet a folytonos zaklatás, az újabb és újabb támadások, amelyek a csőd-tömeget érik.

Egyáltalán nem akarunk tendenciózus rosszhiszeműséggel beszélni az ilyen bankbukásokról, de az utólagos támadások tanulságát nem árt felállítani memento gyanánt. Egy ideig csak virulhatnak a kisded üzletek, kihasználhatja a bank szegény és szorongó klienseit tetszése szerint addig, amíg hatalom van a kezében s drága arany a kasszájában.

De mihielyt megszabadul a kiszípolozott adós, mihielyt megbukik a bank, azonnal „lába kél valamennyi rögnek.” És mind rátámadnak, ráolvassák bűneit. Milyen jó és kellemes lehet annak a banknak, amely nyugodt lelkiismerettel mondhatja magáról, hogy ha megbukom, legalább nem nagyon fognak átkozni. Mert minden bukott bankot szidnak, ha csak egy kicsit is.

Jelen esetben arról van szó, hogy a fentnevezett intézet kebelében existált egy szövetkezet is, amolyan piculás féle, ahova heti 1—2—3 koronás betétekkel fordulhattak a betevők.

A befizetéseket elfogadta a bank, amely időközben csődbe került. A jobb sorsra érdemes intézet azonban azóta is meglehetősen eleven életet él, amennyiben pénzük iránt állandóan érdeklődnek a megkárosodott részvényesek.

De jentkeznek a piculás támogatói is és tegnap hárman kérték Kopper Antal vezérigazgatót, hogy fizesse ki betétjeiket, mert féltik a pénzt.

Az igazgató elmagyarázta, hogy a bank most csőd alatt áll, menjenek a bírósághoz. A három betevő: Paizs Miklós és neje, továbbá Rosenfeld Ármin nem fogadták meg ezt a tanácsot, hanem elmentek dr Medvigy Gábor ügyvédhez, aki még a tegnapi nap folyamán rájött, hogy a szövetkezet nincs is bejegyezve a cégjegyzékbe. Ez természetesen szintén alapos szabálytalanság. De mind emellett az alapítók, mivel alapszabályuk megvan, felelősek a befizetett összegekért. Ezen az alapon és ellenük történt a feljelentés.

Biharnak nem kell az államsegély.

Az alispán rendelete.

Biharvármegyében a legtöbb panasz az utak ellen merül fel. A legtöbb kérvény utak segélyezése iránt szól és a legtöbb deputáció ezek érdekében kilinesel egyik befolyásos egyéntől a másikig. A sok panasznak meg is van az eredménye. A kereskedelmi kormány két kézzel szórja az állam támogatását a rossz bihari utakra.

Hatalmas, nagy költségeket igénylő program alapján már javában folyik az egész megye közlekedését megváltoztató építkezési munkálat.

És most, mikor ugyszólván minden kivánságát teljesíti a vármegyének Beöthy László egy oly különös jelenség adta elő magát a vármegyében, amelyre talán sehöl sem volt példa.

A törvényhatósági és állami utak védelméről van tulajdonképen szó. A vármegyének igen sok olyan utja van, melyeket a községek tartoznak gondozni és fenntartani.

Ezek az utak a községek nehéz anyagi viszonyai miatt nagyon elhanyagoltak, úgy hogy az év esős időszakaiban egyáltalán járhatatlanok. Az ilyen utak ártalmára vannak az állami és törvényhatósági utaknak is, amelyekbe betorkolnak.

A kereskedelmi kormány megengedte, hogy a törvényhatósági és állami utakra betorkoló utakat az állam költségén renszere sen kavicsolják. Ami úgy történik meg, hogy a községek összeírják, hogy melyik utra mennyi kavics szükséges. A beérkező kimutatások alapján az állam saját költségén kiszállítja az utakra a kavicsot.

A miniszter eme nagylelkűségéről a vármegye hivatalos lapja utján értesítette az alispán a községet. Egyben kiadta a rendeletet, hogy a községek minél előbb írják össze a szükséges kavicsmennyiséget. Azt hitték, hogy a községek kapva kapnak az alkalmon és annyi kavicsot fognak kérni, hogy nem fogják tudni szállítani. És mi történt? Az államépítészeti hivatalban vártak türelmesen a kimutatásra. Már jó hosszú idő eltelt a várakozásban és úgy látszik a kavics nem kell senkinek, mert értesítés sehonnán sem jött.

Végül is megunták a várakozást, az államépítészeti hivatalból jelentést tettek az alispánnak. Annyiban csak nem maradhatott a dolog, a miniszterhez nem tehetett jelentést a vármegye, hogy nem kell a megadott támogatás. Az alispán a segély figyelmen kívül hagyását a községek indolenciájában látta, ezért szigorú rendeletet adott ki.

Az alispáni rendelet a főszolgabírákhoz van intézve. Fráter Barnabás alispán kötelességévé teszi minden főszolgabírónak, hogy a mulasztó községekkel szemben a legnagyobb szigorral járjon el, „mivel a közönség indolenciája csak akkor szüntethető meg, ha tudomást vesz arról, hogy már több pénzbírsággal illettettek.”

A rendelet végrehajtását már meg is kezdték a vármegyében. A sok bírsággal talán majd rálehet venni a községeket, hogy igénybe vegyék az állam támogatását.

Preisznészabadiában

A nagy érdeklődéssel kísért bűnyben tegnap szenzációs fordulat állott be. A kir. törvényszék vádtanácsa, mint azt a Tiszántul már jelezte, tegnap foglalkozott Preisz Károlyné ügyével és az ügyben meghozott végzést a Tiszántul már déli fél 12 órakor közölte a nagy közönséggel a tőzsdék és nagyobb üzletek kirakataiban kiaggatott jelentésben.

A vádtanács döntése elé roppant izgalommal néztek Preiszné hozzátartozói, köztük két hadnagy testvére: Smodics Béla és Jenő, édes anyja és Szeghalomról érkezett rokona, Rozsly Kálmánné szül. Dapcsy Gizella (Nil.)

A rokonság s a család tagjai már tizenegy óra előtt fönt voltak a törvényszéken. A vádtanács ülése ugyanis 11 órára volt kitűzve. Elnöke dr Petróczy Zoltán kir. törvényszéki bíró, előadója dr Hermann Aladár törvényszéki bíró, szavazó bíró pedig dr Várady Imre volt.

A vádtanács valóban össze is ült 11 órakor. Már egy negyed 12 órára meghozta határozatát, mely szerint

Preisz Károlyné szabadlábra helyezését elrendeli, mert nem látja szükségesnek a vizsgálati fogság fenntartását.

Ezt a végzést Rozsly Kálmánné és az újságírók vitték meg először a fogházba, tőlünk tudta meg dr Vattay József, az ügyész, dr Fényes Ödön a védőügyvéd és maga a terhelt is: Preiszné.

Széky Ferenc fogházfelügyelő sem kapott még hivatalos értesítést, amikor mi megvittük a hirt.

— Pozitív-e ez? kérdezte.

— Egész biztos.

— Akkor megyek és figyelmeztetem őnagyságát, hogy öltözködjék. Még a kalapja is nálam van.

Ő sietett fel a D.) épületbe, ahol egy másodemeleti szürke cellában ült Preiszné.

Nem akarta először hinni, hogy szabad. Aztán örvendett, hogy gyermekeit láthatja. A lépesőkön a fogházfelügyelő és egy ápolónő karján jött le. Roppant gyenge és sápadt az álmatlanságtól.

Lent érzékeny jelenek folytak le s a 2-es számú bérkocsin a hadapródiskolába hajtattak.

Preiszné itt marad Nagyváradon s lehet, hogy később elmegy szüleikhez Pécsre. A vádtanács végzése ellen tegnap estig az ügyész még nem jelentett be felfolyamodást a kir. táblához.

Preiszné állapota még mindig igen súlyos. Ismét fölmerült az a terv, hogy szanatóriumba helyezik el. Ez esetleg elmeorvosi vizsgálatától függ.

HERBST

Arany-, ezüst-
ékszer és óra
: áruháza :

NAGYVÁRAD, Fő-utca, Rákóczi-ut 1. sz.
Guttman-ház (Barna Jenő női divatüzlete mellett.)

Mai napól kezdve vásárolhatni:

Aranyláncok, nyak-
láncok 10, 12, 14 kor.
Gyűrűk 4, 5, 8, 10 kor.
Fülbevalók 2, 3, 4, 6, 8 kor.
Karikagyűrű 5, 6, 8 kor.
Acélórák 4, 5, 6 kor.
Ezüst óra 7, 8, 10 kor.
Arany női óra 20, 25, 30 kor.
Férfi aranyóra 35, 40, 50 kor.

Ingaóra 10, 12, 15 kor.
Ébresztőórák 2, 50, 3, 4 kor.
Valódi ezüst kés és villa 6 pár
13—14 kor.
Órajayítás 1 koronától kezdve.
Ékszerjavítások és átalakítások
olesón eszközöletnek.
Szemüvegek beteg szemekhez or-
vosi recept nélkül kaphatók.

HIREK

Tájékoztató.

Junius 15. Gazd. egyesület vál. ülése d. e. 10 órákor.

Junius 19. d. u. 5 órákor. A Kaszinó közgyűlése.

Junius 26. d. u. fél 4-kor a belényes-vaskóhi vasút közgyűlése.

Junius 29. Kath. Népszövetség nyári mulatsága a Püspök-fürdőben.

Nyugdíjazott közigazgatási gyakornokok.

Biharvámegye tisztikarának egyik tagját találták tegnap munkaképtelennek és ezen az alapon nyugdíjazták is. Maga az eset ebben a formában egyáltalán nem lényeges, mert hiszen a tisztviselők zömének a nyugalomba vonulás a sorsa. A jelen esetben azonban egy közigazgatási gyakornokról a meggyeszerzte ismert *Lakatos Józsefről* van szó. Lakatosról pár héttel ez előtt megírtuk, hogy beadta nyugdíjazás iránti kérelmét.

A vármegyén feltűnést keltett a dolog, mert még eddig nem fordult elő, hogy valaki, mint közigazgatási gyakornok vonuljon nyugalomba. Lakatos talán ép ezért is ment nyugdíjba. Több mint egy évtized alatt egyáltalán nem tudott előrehaladni. Eddigi előlépése mindössze annyi volt, hogy tiszteletbeli szolgabírónak nevezte ki a főispán, holott a vele egyidőben kinevezett közigazgatási gyakornokok már mindnyájan magas állásokat nyertek el. Ez készítette tulajdonképpen Lakatosot arra, hogy nyugalomba menjen.

A nyugdíjazás iránti kérelemmel tegnap foglalkozott a felülvizsgálóbizottság és a nyugdíjbizottság. A felülvizsgálatra táviratilag hívták meg Cirkvenicából Lakatos Józsefet, aki pontosan meg is jelent. A bizottság tagjai a kérvényben felhozott indokok alapján Lakatos Józsefet tényleg olyan betegnek találta, hogy nyugdíjazását véleményezte a nyugdíjbizottságnak. A nyugdíjbizottság a betérjesztett vélemény alapján Lakatos Józsefet nyugdíjazta. És mialatt a nyugdíjbizottság foglalkozott az ügygyel, Lakatos József már messzejárt Cirkvenica felé, hogy mint földesur, megyei virilis, folytassa megzavart nyaralását.

* Nász a főispán családjában.

A vármegye két előkelő családját köti egymással össze hétfőn a rokoni kötelék. Ekkor tartja ugyanis esküvőjét *Podmaniczky Károly* báró tb. megyei aljegyző *Miskolczy Ferenc* leányával, *Agnessel*. Az esküvő által a Gerliczy-, Beöthy-, Miskolczy- és Podmaniczky családok lépnek szorosabb rokoni kötelékbe. Az esküvő szűk családi körben lesz megtartva.

* **A hatodik kongregáció** alakul meg legközelebb Nagyváradon: az *Urinők Kongregációja*. Olyan rohamos és hatalmas hódítása ez a vallásos szervezkedésnek, a melyre ezelőtt pár évvel még gondolni sem mert senki. Péter *Bús* Jakab, Jézustársasági áldozópap tegnap Nasyváradra érkezett s a kongregációba belépni szándékozó urinők előtt ismertette a kongregáció szellemét és szervezetét. A jelen voltak a legnagyobb lel-

kesedéssel mondták ki az *Urinők Kongregációjának* megalakítását s az ideiglenes vezetőséget is megválasztották. Tudomásunk szerint a hatodik kongregáció az ősszel kezdi meg rendszeres működését; ez azonban még egyáltalán nem jelenti a kongregációs szervezkedés épületének zárókövét, mert még további, újabb kongregációs alakításokra is van örvendetes kilátás.

* **Tagfelvétel az Urak Kongregációjában.** Vasárnap nagy ünnepe lesz az Urak Kongregációjának: hét új tagot fognak felavatni Mária tiszta lobogója alatt. Az ünnepélyes alkalomra Budapestről és a vidéki nagyobb kolóniákból több előkelő kongreganista érkezik Nagyváradra. Ma, szombaton este 6 órákor a kongregáció értekezletet tart. A tagfelvétel szertartása holnap, vasárnap reggel fél nyolckor kezdődik; a szertartást dr. *Belopotoczky Kálmán* v. b. t. t., nyug. tábori püspök, nagyprépost végzi. Délben társas ebéd a Püspökfürdőben.

* **A megyei közgyűlés előkészítése.** Biharvámegye törvényhatósága a jövő héten szerdán kezdi meg nyári közgyűlését. A közgyűlés tárgyainak előkészítésén már munkálkodnak. Tegnap a tisztí nyugdíjbizottság tartott ülést. Az állandó választmányok ma kezdik meg üléseiket.

* **Csoportvezetői értekezlet.** A Katholikus Népszövetség csoportvezetői holnap, vasárnap d. u. 4 órákor a Kath. Kör könyvtári helyiségében értekezletet tartanak. Az értekezlet legfőbb tárgya: a junius 29-iki nyári multság előkészítése.

* **A Kommendánsrét parcellázása.** A nagyváradai l. szert. káptalan még ezelőtt 21 évvel nyert engedélyt, hogy a Kommendánsrétet parcellázza házhelyeknek. A Gilányisori utcavonalban ki is épültek a házak, a rét további parcellázására azonban idáig nem került sor. Az elmúlt évben azonban a város megfelelő területet vásárolt a csillagvárosi közs. iskola részére a káptalantól, amelyet a káptalan, tekintve a kulturális célt, igen jutányosan bocsátott a város rendelkezésére. Ezzel egyidejűleg újból felszínre került a rét parcellázása, városi polgárok ugyanis házhelyeket óhajtottak ott vásárolni. Kitént azonban, hogy a 21 év előtti parcellázás engedélyezésénél a rét belső területének parcellázását kifejejtették az engedélyhez mellékelt térképbe berajzolni. A város tehát most úgy vette, mint teljesen új parcellázást, sőt azt most már csak úgy engedélyezte, ha a folyó évben életbelépett új szabályrendelet szerint a parcellázás területén nyitandó új utca összes közművei: utcarendezés, kövezés, világítás, vízvezeték stb. költségeinek felét a káptalan viseli. A nagyváradai l. sz. káptalan a városhoz intézett beadványában rámutat ezen eljárás igazságtalanságára, de azért hajlandó a 24,007 korona felét megfizetni, mihelyt a közművek elkészülnek. Mivel azonban a Kommendánsrét helyén a középkorban „Mind-szent” nevű városrész feküdt, kéri a káptalan, hogy a Kommendánsrétben létesítendő új utcát „Mindszenti-utcának” nevezzék el.

* **Kirándulás az Alsókörös környékére.** A nagyváradai Photo-Club holnap, vasárnap, junius 15-én kirándulást rendez az Alsókörös környékére. A kirándulásban résztvevők reggel 5 órákor találkoznak a Pannonia előtt; délelőtt 9 órákor társas uzsonna; hazaérkezés délelőtt fél 10 órákor.

* **Temetés.** Előkelő résztvevő közönség jelenlétében ment végbe tegnap délelőtt özv. *Mihály Jánosné* urnőnek, *Geleta Géza* táblabíró anyósának temetése. A temetésen megjelentek a kir. tábla és kir. törvényszék tisztikara, az ügyvédek közül sokan. A gyászszertartást *Imrik S. Zoltán* plébános végezte segédlettel. A díszes érekporsót elborították a gyászoló család, a rokonok és tisztelők koszorúi. A gyászmenet kivonult a vasuti pályaudvarra s elszállították a holttestet Tatatóvárosra, ahol ma, szombaton délelőtt helyezik a családi sírboltban örök nyugalomra. A díszes temetést és az elhunyt szállítását Tatatóvárosra *Weiszlovits Adolf* és fia temetkezési intézete rendezte.

* **Elaludt a sinen.** *Zachari Béla* 12 éves pásztor gyerek, *Kasza Ferenc* nyárlói pályaőrnel szolgált. Tegnap hajnalban kihajtotta a teheneket legelni. Lefeküdt a sin mellé és ott elaludt. Álmában addig forgóldott, míg a ballába a sinre került, a mozdony kereke bokában levágta a ballába fejét. Az eszméletlenül fekvő fiút súlyos sérülésével este ott találta gazdája a sinek mellett.

* **A keskeny-utcai lakosok panasza.** Panaszos levelet kaptunk, hogy a Keskeny-utcán az egyik háztulajdonos még az 1911. év végén körülbelül 20000 darab ócska téglát vásárolt és azt a háza előtt lerakatta, akként, hogy a házmagasságu téglarakás az utcai folyóka felett, a gyalogjáró felét és a kocsit felét azóta teljesen elfoglalja. A magas téglarakás nemcsak a járókelők és az ott játszódozó gyermekek testi épségét veszélyezteti, hanem közegészségi tekintetben is veszedelmes, mert alatta a folyóka el van dugulva minden piszokkal és szeméttel, az egész környék levegőjét megfertőzteti, annál is inkább, mert alkalmas ez a forgalmi akadály arra is, hogy körülötte minden szenny lerakódó helye legyen. A két év óta tartó botrányos állapot a rendőrségnél is be lett jelentve s a kerületi rendőr-felügyelő ígéretet is tett a téglarakás eltávolítására, de azóta maradt minden a régiben. Pedig azt hisszük, az illető nem kapott terület-használati engedélyt a várostól. Az utca lakói a főispánhoz szándékoznak fordulni panaszuikkal.

* **Halálozás.** Résztvétel vettük a következő gyászjelentést: Alólirottak legmélyebb fájdalommal tudatják a felejtetetlen fefesség, drága jó anya, szerető nagyanya gombai *Gombay Jánosné* szül. *Fáber Augusta* f. hó 12-én este 8 órákor, életének 60-ik házasságának 42-ik évében rövid szenvedés és a halotti szentségek ájtatos felvétele után történt csendes elhunytát. A megboldogult földi maradványai f. hó 14-én délután 5 órákor fognak Szigligeti-utca 13. sz. gyászházánál a róm. kath. egyház szertartása szerint beszenteltetni és az olaszii temetőben örök nyugalomra tétetni. Mely végtisztesség-tételre az elhunyt rokonai, barátai és ismerősei tisztelettel meghívotnak. Nagyvárad, 1913. junius 12. Áldás és béke poraira! gombai *Gombay János* férje, gombai *Gombay Barna* és neje *Kopy Elza*, gombai *Gombay Jolán*, gombai *Gombay J.* Imre gyermekei, gombai *Gombay Hugó*, gombai *Gombay Irénke* unokái.

* **Sofförtanfolyam.** A gépjárművezetőket előkészítő tanfolyam, mely a belügyminiszter fenhatósága alatt áll, folyó évi junius hó 16-tól folyó évi augusztus 2-ik napjáig tart Budapesten. A tanfolyam sikeres elvégzése után, aki ezen előkészítő tanfolyamon részt vesz, a gépjárművezető képesítésről okmányt szerez. A tanfolyam rendszeres hallgatója, életének 18-ik évét betöltött, erkölcsileg kifogástalan, magyarul, olvasni

és írni tudó, testileg és szellemileg ép és egészséges lehet. A részt vevők jelentkezhetnek és szükséges felvilágosítást nyernek Mezey Gyula rendőrkapitánynál. (földszint 8. számú szobájában.)

*** A honvédezenekar a Royálban.**

A magyar kir. 4. számú honvédezenred zenekara, ma este a Royal-kávéház és Rimánóczy-étterem terraszán hangversenyt rendez. A vacsorázó közönségre való tekintettel a hangverseny nyolc órakor kezdődik. A honvédezenekar műsora a következő:

1. „Fantasztikus induló“ Fucsik. 2. „Pluie D'or“ keringő Waldteufel. 3. Nyitány „Figaró lakodalma“ c. operából Mozart. 4. „Mozartiana“ nagy ábránd Kling. 5. a „Magyar tánc“. V. szám Brams J. b) VI. szám Brams J. 6. „Komoly és tréfa“ egyveleg Komzak K. 7. „Csokonay“ nyitány Kéler B. 8. Egyveleg „János vitéz“ c. operettből Kacsóh. 9. „A szép kék Dunán“ keringő Sitauis. 10. „Mikes“ induló Sebő G.

*** Gyilkosság a nánhegyesi erdőben.**

Tegnap reggel vérbefagyva találták meg a nánhegyesi erdő szélén Gális Péter erdőkerülőt. A szerencsétlen ember fején hatalmas ütésekből származó sebek tátongtak. Az erdőkerülő még élt, mikor megtalálták. Az előjáróság intézkedésére kocsin akarták hazaszállítani Nánhegyesre a kerülőt, azonban ez a súlyos sebesülés folytán még utközben meghalt. Az esetről nyomban jelentést tettek a királyi ügyészségnek, mely elrendelte a vizsgálatot. Tegnap délután a járási orvos és a bírósági tisztviselők megjelentek Nánhegyesen a hulla boncolása végett. A csendőrség serényen nyomoz a gyilkosok után. Eddig még nem is sejtik, hogy kik követhették el a borzalmas gyilkosságot. Valószínűnek tartják, hogy a gyilkosok a fiataljak, vagy az orvvadászok között vannak.

*** Előadás a boy-scoutokról.**

Ma, szombaton este 6 órakor tartja meg Bing I. Ede a városháza nagytermében nagyérdemű előadását a boy-scout intézményről. Bing I. Ede személyében egy rendkívül rokonszenves és értékes tulajdonokkal felruházott egyéniséggel fog közönségünk megismerkedni, aki ma már országos népszerűséget vívott ki magának azzal, hogy a boy-scout intézményt Magyarországon bevezette s ennek propagálása érdekében rendkívül szíves és fáradságot nem ismerő munkásságot végez. Belépji díj 1 korona, tanulónak 40 fillér. Felülfizetéseket a nagyváradi propaganda céljaira köszönettel fogad az előkészítő bizottság.

*** Hölgyek figyelmébe!**

Schmidt női fodrásznál — Rákóczi-ut 5. sz. alatt készülnek a legelegánsabb divatfrizurák — továbbá valódi prima hajból mindennemű hajmunkák — u. m. parókák, transzformatiók már 60 K-tól feljebb, divatbandó, hullámrész stb. Lemoshatatlan hajfestés, ondulató, hajmosás manieür. Telefon 11—98.

*** CSODASZÉP, friss, idej termésű**

csemegeszőlő! Őszibarack, cukor dinnye, ausztráliai idej alma, friss paradicsom stb. Kitűnő hegyi borok, kőbányai szalon és maláta sörök. MERTZ NÁNDOR csemegé üzletében, Körös-utca. Telefon 448 sz.

*** Cukorka-, csokoládé-különle**

gességet jobb izlésű közönség csak a Cukorka-Bonboniereben vásárol. Nagyvárad Bémer-tér, Benedek Testvérek fiókjüzlete.

*** Két jogász sétál a városban,**

szemben találják magokat egy régi ismerősükkel Pista barátjukkal, a mint ránéznek feltűnik előttük, a barátjuknak elégáns felöltője van, a melyet hallatlan olcsó árban szerezhet be mindenki Nagy Sándor férfi divatruha kereskedésében a Zöldfa-utcán, passagé-kapu mellett.

TÓTH JÓZSEF

épület és műbutor asztalos Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 12. Lakatos-ház.

A legjutányosabb árszámítás mellett készít mindennemű épület portál és műbutorasztalos munkákat, valamint javításokat a legizlésesebb kivitelben.

Tervek- és költségvetésekkel díjtalanul szolgálók.

x Uj fakeskedés. 2 kor. 20 fillér

100 kiló kiszáritott, fűrészelt aprított bükkfa házhoz szállítással. Iroda: Atlasz József Várház-u. 31/b.

x A városban számtalan esetben lehet

csoportosulásokat látni, amint a hölgyek tanácskoznak egymás között azon a hallatlan olesó árban forgalomba hozott **harisnya és keztyű cikkek**en, amit **Ungerleider Salamon** harisnya és keztyű áruháza árusít Nagy-Váradon, Szent János-utca 4. sz. alatt.

x Az „Erdélyi Kereskedelmi és Automo-

bilforgalmi r.-t.“ itteni fiókja június hó 1-én **Kórház-utca 6. sz.** alatt modernül berendezett, ujonnan épülő GARAGE ÉS JAVITÓMŰHELYT nyit meg. A garage és javítóműhely felszerelése és kiállítása minden követelményeknek megfelelő lesz. A társaság eme új vállalkozása automobili-ta körökben általános meglepedést kelt, annál is inkább, mivel Nagyváradon és az egész megyében ily szakszerűen berendezett garage és javítóműhely az autotulajdonosok között régen érzett közűk-séget pótol.

x Csődtömég eladás.

KLEIN SÁNDOR és VILMOS csődtömégéhez tartozó fiók-üzletekből az áruk u. m.: 5000 drb. ridikül kerül eladásra 1 kor.-tól feljebb. Vásznak prima minőség végenként 8 kor. 90 fill. Női színes ernyők 280 fillértől. Női és férfi harisnyák ugyszintén gyerek zoknik hallatlan olesó árban lesznek kiárusítva Rákóczi-ut 18. sz. alatt.

x Ismét érkeztek elegáns modell-kalapok

UJ-HELYI RÓZA Rákóczi-utcai üzletébe, finom gyászkalapok és fátvok is kaphatók. Telefon 130.

x Modern fényképészet.

Főváros mintára berendezett modern fényképészeti műtermemet f. é május 1-től **Szent János-utca 3. szám** alá helyezem át Felvételek jutányos árban egész nap és este 9 óráig villanyfény mellett is eszközöltetek. Külön **nagyítási műtermet** is rendeztem be, hol életnagyságu képek 7 koronától kezdve megrendelhetők. Minden egyes kép tökéletességeért felelősséget vállalok. Céloom ez által kizárni azokat a silány produktumokat városunkból, melyeket a nagy közönség **utánvételes megrendelés** utján kénytelen elfogadni. Nyers nagyításokat amatőrök és szakemberek részére nagy árkedvezményben készítek. Tisztelettel **Szabó Dénes** fényképész.

x Utasok,

Félix- és Püspökfürdőbe menni szándékozók figyelmébe ajánljuk Serác Aurél sörsarokát (Váradvelencei állomásnál) hol a közönség kényelmére modern nyári fedett terraszok állanak rendelkezésre, amelyekben naponta frissen csapolt Dréher-sör és dupla maláta sör, kitűnő borok, izletes hideg és meleg ételek kaphatók.

Vigyázat!!

DIÓSY SOMA
(DIÓSY MISKA)
CIMFESTŐ, ZOMÁNC Tábla készítő
EMKE és PANNONIA KÖZT
ROSENZWEIG MIDERES MELLETT VAN
TELEFON 839 SZ.

OCCASSIO ELADÁS
a tavaszi idényre

Tátray Gusztáv
kézimunka üzletében

Rákóczi-ut 4.

Telefon 783. :: Telefon 783.

*** Téli ruhákat** u. m. bundák, szőrme

és plüs kabátokat, szőnyegetek stb. nyári gondozásra elvállalunk felelősség mellett javítással együtt **Hatvány** és **Szentmiklósy** szűcsök, Nagy Sándor-u. 1.

x Zombor Sándor sebész-orvosi mű-

szer, kötszer és testegyenestő gépek készítője. Nagyváradon, Nagy Sándor-utca 17. sz. alatt, ahol villany erőre berendezett műhelyében készít mindenféle fém-csiszolást, nikkelezést és minden e szakmába vágó munkát jutányos-árban, levelekre válasz.

x FELHIVJUK a nagyérdemű hölgykö-

zönseg szives figyelmét a **most megnyitott Rácz és Vass** női divatszalonban készülő eredeti **angol kosztüm** és **felöltőkre**. Mérésékelt árak. **Nagy Sándor-u. 17.**

x Csődtömég eladás!

A v. b. Róna Andor cég csődtömégét Róth József csipke áruház tulajdonosa megvette.

Engel Dezső

vizsgázott fogtechnikus

Lakását Bémer-térre (EMKE
kávéház emeletére) helyezte át.

POVAZSÁN JÓZSEF

hatóságilag engedélyezett
electrotechnikai vállalata
Nagyvárad, Bazar épület,
színház oldal.
Telefon 525. Telefon 525.

*** Ingatlan eladás.**

Nagyteleky-utca 31. ezám alatti ingatlanunk (lakóház nagy telekkel) jutányos áron azonnal eladó. Részletes föltételek megtudhatók Kossuth-utca 3. szám alatti irodánkban. Hungária cipőgyár r.t.

Elsőrendű modern hölgyfodrászterem a

Rammingeré

színházi és hölgyfodrász

szemben a színházzal.

Telefon 1076. Telefon 1076.

Olcsó gyógykurák itthon.

Astma, köszvény, vesebajok gyógyítása **fénysugaras** fürdővel, Légzési bajok, tüdő, gége-hurut ellen. **Belégzési s süritett levegőjü** (pneumatikus) kamrák

Nem kell okvetlen gyógyfürdőbe utazni, mert Nagyváradon is tarthatók a gyógykurák.

Dr Rácz Ödön sanatóriumában

Szilágyi Dezső-u. 7. Telefon 639. Bejáróknak egész nap nyitva. Benlakóknak olesó pensio.

Valódi **Chassala szandál-
lok, amerikai tennis cipők**
és szabadalmazott **tennis in-
gek** kizárólag

REICHARD áruház

cégnél kaphatók.

x **Elsőrendű** uri-, női- és papi szabóság a Rákóczi-uton, bel- és külföldi szövetkülönlegességek. a melyekből rendkívül kedvezményes árban készítünk bármilyen ruhadarabokat mindég a legutolsó divat szerint. Elvállalunk costumok készítését már harminc koronától kezdve. Szíves megkéréséseket kérnek Biró László és Társa uri-, női- és papi-szabók Rákóczi-ut 22. Telefon 832.

* **Kossuth-utca** 6. sz. ház emeletén a Kőrös felőli oldalon modern háromszobás lakás mel-
lék helyiségekkel november 1-re kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál.

* **A kocsitartó** közönség szíves figyelmét felhívjuk ÜVEGES JÁNOS kerékgyártó munkáira Bátorhy-u. 9 sz. **Jutányos árak.** Meghívásra azonnal megjelenek.

x **Szandál** 20—25 számig 2 korona; 26—28-ig 2 K 60 f., 29—34-ig 3 K 20 f., 35—42-ig 4 K., női párti félcipők 3 koronától kezdve; férfi chevron vagy boks cipő 8 korona, szalma és posztó kalapok, fehérneműk legolcsóbb beszerzési forrása. Állandóan párti vételek Fekete Jenőnél Szent János-után, Kis-pipa mellett.

x **38 ik Rácz Laczi női zenekara a Korona-kávéházban.** Ma és minden este a Korona-kávéházban egy elsőrangú fővárosi női zene-és énekhar hangversenyez a híres **Neszmélyi** karmesternő vezetése alatt naponta változatos műsorral. A társulat magánzámokkal működik közre, a gazdagon összeállított műsorból kiemelendő a «Budapesti viglányok» című operett, melyet **Neszmélyi** Böszöke prim énekesnő énekel, a hangverseny kezdete este 8 órakor, szabad bemenet. Szíves pártfogást kér **Neszmélyi** karmesternő.

* **Hölgyek** szíves figyelmébe ajánlom női-kalap különlegességi üzleteme. Bécsben és Budapesten a legelső szalonokban működtem. Mély tisztelettel **Braun Margit** Rimánóczy-u. 1.

x **ÓRIÁSI CSŐD**-ben sem lehet ridicült, játékok, ajándéktárgyak, nyakkendő, hajtüket, pénztárcát és díszműtűt zsebszámban venni, mint a **Parisi Bazárban, S&S** alatt.

* **Hölgyek kényelmére** bevezette a telefont, hogy a fürdő szonra gyorsabban lehessen hölgyeinknek a megrendeléseket feladni a **Mille Juliette** fűző-teremnél Nagyvárad Színház-u. 4. Emke mellett. **Készít:** legújabb divatu fűzőket, haskötőt, melltartót, egyenestartót stb. **Allandó nagy raktár fűzővédőkben.** Telefonszám 827.

x **Ridzyk József** épület- és műlakatos Nagy-Várad Rákóczi-ut 20. (Lévai M-féle házban.) Javítások gyorsan és pontosan készülnek. Elvállal minden e szakmába vágó épületmunkát a legegyszerűbből a lediszesebb kivitelig, terv és rajz szerint. Szegecselt vasoszlopok, üvegházak, vastetők, vasablakok, tűzmentes vasajtók, sirkerítések, üzleti vasredőnyök, ablakredőnyök, cégtáblák, takaréktűzhelyek. Lev.-lap hívásra azonnal megjelenek.

Értesítés.

A mai naptól kezdve házhoz szállít a **Schlauch-téri kiosk** mindennap **jeges-kávét és fagyaltot**, kisadag fagyalt 24, nagyadag fagyalt 30 és jegeskávét 30 fill. Megrendelések naponta bármely órában el lesznek intézve. **MAGYARI BÉLA** hírneves cigányzenekara szórakoztatja a n. érd. közönséget ünnepek és vasárnap.

SZÍNHÁZ

...
Heti műsor:

Szombaton: Cabaret. — Parasztbeesület. (Medgyaszay Vilma fellépte.)

Vasárnap: Éva. (Medgyaszay Vilma fellépte.)

Hétfő: Cabaret. Parasztbeesület. (Medgyaszay Vilma utolsó fellépte a kőszínházban.)

Hétfő este a nyári szinkörben: A mumus.

Medgyaszay Vilma első vendégfellépte. Mintha a nagyközönség nem is érezné a nap hevét, a nyári hangulat végtelen unalmát olyan eleven, lüktető érdeklődéssel fordul az ország legjelesebb kabaré művésznőjének: Medgyaszay Vilmának a vendégfellépte felé. A szombati esetnek igen érdekes eseménye Mascagni világhírű operájának: a Parasztbeesületnek az előadása is. A nagyvárad közönségnek ez estén lesz először alkalma, hogy Santuzát Görög Olgától, a társulat jeles koloratur-énekesnőjétől lássa, akinek **Rez** a drámai énekpárti egyik legművészebb produkciója.

IRODALOM

...
Uj olasz nyelvten.

A Schenk-féle **Schidlof 1000 szó módszerű** nyelvten sorozatában most jelent meg az **olasz** nyelv teljes kézikönyve dr Honti Rezsőnek a kir. József műegyetem olasz lektorának szerkesztésében. A nyelvten az első eredeti magyar munka, mely az olasz nyelv kimerítő nyelvtenát adja, nem fárasztó szabályokban, hanem a mindennapi élet köréből vett beszélgetésből és olvasmányokból levezetve. A Honti-féle olasz nyelvten az olaszországi viszonyokba is beavatja a tanulót az ügyesen megválogatott szövegek révén, melyekben amellé kiváló hely jut a költészetnek is és így legjobb eszköz arra, hogy ne csak a nyelvbe, hanem a nyelv és nemzet szellemébe is bepillantást nyújtson. Nagy érdeme a könyvnek, hogy — Magyarországon először! — számot vet a helyes, a nemzeti, ugynevezett toscanai olasz kiejtéssel és olyan pontos hangátírást nyújt, amilyen eddig a mi olasz nyelvi szakirodalmunkból hiányzott.

Dr B. Schidlof, jeles nyelvész egész új utakon, évek tapasztalatain okulva, egy teljesen új rendszert alkotott. Míg a többi módszer a nyelvten tanítja, ő a beszélt nyelvből indul ki s csak azt akarja jól megtanítani, mire okvetlenül szükség van, a fölösleges szóanyagot pedig mellőzi.

Schidlof dr levélszerinti módszere a kiváló nyelvtudósnak a gyakorlati szempontból tökéletes alkotása s abból indul ki, hogy a világnyelveket tanulni szándékozónak olyan vezérfonalat kell a kezébe adni, amelyben minden benne van, ami szükséges, de egyetlen felesleges szavat sem tartalmaz. Megállapították, hogy a társalgási nyelvben nem használnak többet, mint közel ezer szót, tehát az 1000 szó módszere ezt a szükséges ezer szót tanítja meg, közben bemutatva az illető nyelvek nyelvtenának legfontosabb szabályait, aminek ismerete nélkülözhetetlen, amellé pedig megtanít pontosan az idegen nyelvek kiejtésére is, úgy hogy a szók mellé odateszi mindig magyar betűkkel a szó hangzását is.

A Schidlof dr módszerével megtanulhatjuk a világnyelvekből a nélkülözhetetlen szavakat, megismerjük a mondatszerkesztés mód-

ját, megtanuljuk a kiejtést, megismerjük az illető nyelv gondolkodásmódját, tehát begyakoroljuk a nyelvet teljesen és minden körülmények közt elegendő jártasságot szerzünk és mindezt könnyen, csaknem fáradság nélkül, szórakozásképpen.

Magyarok számára eddig a négy legfontosabb világnyelvben jelent meg az 1000 szó módszere, a németül, angolul, franciául és olaszul tanulni szándékozók számára, olesó füzetes kiadásban, úgy hogy bárki minden megerőltetés nélkül megszerezheti azokat. A nyelvtenokat kiváló nyelvtudósok dolgozták át a magyarok számára, akiknek neve egymagában a legjobb ajánló levél. Az angol részt dr Latzko Hugó egyetemi rektor és dr Germanus Gyula keleti akadémiai tanár, a németet Altai Rezső fővárosi tanár, a franciát és olaszt pedig Honti Rezső tanár írták akik mind ismert kiváló nyelvészek.

Az egyes nyelvtenok tíz füzetben jelentek meg, a magántanulás céljának megfelelően levélszerinti leckékre felosztva. Egyes füzetek ára 60 fillér. Minden egyes nyelvten tíz füzetben; gyűjtőmappában egybegyűjtve 7 korona. A díszes kiállítású nyelvtenok Schenk Ferenc könyvkereskedő, Budapest, Semmelweiss-utca 15. kiadásában jelentek meg, ki készséggel küld a kívánt nyelvekből mintakönyvfüzetet az érdeklődőknek.

Mária-kongregáció. Hitbuzgalmi képes havi folyóirat. Szerkeszti **Bangha Béla S. J.** (Megjelen havoként egyszer.) Előfizetési ára: tömegesen rendelve (20 példány) egy évfolyam 1 kor., külön rendelve 2 korona. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., Mária-utca 25. — Legújabb száma most jelent meg a következő gazdag és változatos tartalommal: Lourdes — a természetfölöttiség diadalkapuja. — A mester szíve. Farkas Alberik S. O. Cist. — A magyar katolicizmus szervezkedése és a kongregációk. — Az Egyetemi kongregáció a középiskolát végzett ifjakhoz. — Amiről nem lehet elégszer szó. Vakációi program. bb. — Levelek egy Mária-leányhoz. Laci bácsi. — Halottaink. — Hírek. — Telefon. — Sürgős kérelem az ország kongregációihoz.

IGAZSÁG SZOLGÁLTATÁS

...
Megölte a férjét.

A Tiszántul elsőnek közölte annak idején azt a szenzációs családi drámát, amely ez év április 3-án Érmihályfalván játszódott le s amelynek szereplője tegnap felelt tetteért a nagyvárad esküdtbírósa előtt.

Egy fáradt, megroskadt, siránkozó **asszony a vádlott, Cservid Józsefné, aki Érmihályfalván április 3-án egy zsebkéssel megölte az urát, Cservid József eszmadiamestert.** Már régóta állandó volt a viszály a házastársak között, a férj részeges volt és igen gyakran játszódtak le köztük durva, heves jelenetek.

Az emlékezetes reggelen szintén viharos veszekedés volt köztük s a civakodás hevében az asszony hirtelen felkapta az asztalon levő zsebkést és teljes erejével a férje szívébe szurta.

Az asszony erre elmenekült, **Cservid József** pedig rövid idő alatt elvérzett. A gyilkos asszony elment Debrecenbe a fiához, aki azt tanácsolta neki, hogy jelentkezék a esendőroknél.

A tegnapi főtárgyaláson a vádat dr Medvigy István kir. ügyész képviselte, a védelmet pedig dr Fényes Ödön ügyvéd látta el. Az esküdtek verdiktje alapján a bíróság hallált okozó súlyos testi sértés büntetésében mondotta ki bűnösnek Cservednét és 5 évi fegyházra ítélte. A védő semmisségi panaszt jelentett be.

kormányfővel szemben várakozó álláspontra helyezkedjenek. A javaslatot el is fogadták.

Tisza-Hadik-affér.

Budapest, június 13.

Ma délután 4 órakor a Tisza-Hadik-affér befejezést nyert. A segédek megállapították, hogy olyan sértés, mely lovagias elégtételt kívánna, nem fordult elő s így az ügyet befejezettnek nyilvánították.

EGYESÜLETEK

A Gazdasági Egyesület választmányi ülése. A Biharmegyei Gazdasági Egyesület holnap, vasárnap, június 15-én délelőtt 10 órakor saját helyiségében választmányi ülést tart.

SPORT

NSC-Törekvés barátságos mérkőzés tartatik vasárnap délután fél 5 órakor a Rhédey-kerti gyönyörű sporttelepen. Előzőleg 3 órakor a NAC id. játéka revanche mérkőzését a Törekvés velencei csapatával.

TÁVIRÁTOK

Uj kardinális.

Róma, június 13.

A pápa legközelebb Piffli bécsi hercegérseket kardinálissá nevezi ki.

Ostrom egy ház ellen.

Konstantinápoly, jun. 13.

(Saját tud.) Mahmud Sefked pasa gyilkosai bemenekültek egy házba. A rendőrség egy órai ostrom után elfogta a gyilkosokat.

Leszerelés és béke.

Berlin, június 10.

A Lokalanzeiger jelenti Belgrádból: Pasics miniszterelnök kijelentette, hogy Bulgáriával a vitás kérdéseket békésen fogják elintézni vagy Szalonikiben vagy Pétervárott tartandó értekezleten.

A vitás zónába eső városok Szerbia birtokában maradnak és Bulgáriának csak a határterületen tesznek engedményeket. Hír szerint a leszerelés már a jövő héten megténik.

Vázsonyi kudarca.

Budapest, június 10.

(Saját tudósítónktól.) Ma délután foglalkozott a főváros törvényhatósága Vázsonyi bizalmatlansági indítványával. Ezzel szemben Kollár Lajos ellenindítványt nyújtott be. A két indítvány felett nagy vita indult meg, már-már kétségessé vált Vázsonyi indítványa, mikor Bárczy polgármester azt indítványozta, hogy térjenek napirendre a beadványok felett. A bizalmatlanság kérdésében egyelőre ne foglaljanak állást és a

Regénycsarnok.

AZ ELHAGYOTT RÓMA.

Történeti elbeszélés.

Irtá Dús László.

(Folytatás.)

57

A római patriciusok legpompásabb öltönyeiket vették magokra, egy sem maradt el közülök, ott voltak az Albanik, Torloniak, Giustinianik, Borghesek, Pamphiliak, Spadak, Caffarellik, Barbik, Barbevinik, Aldobrandinik, Rosriglik, Fiorék, Bellinik, a Colonnák, kiket elől kellett volna megneveznünk.

A francia király öcsét, Valvis Károly herceget, később a francia trónon utódát, Martell Károly fiát, Károly Róbertot, a későbbi magyar királyt, Edvárd angol király fiát Edwardot, az első walesi herceget küldötte képviselőjeül.

Albert német király, római szent birodalmi császár öcsét, Lipót herceget küldötte el néhány gróf kíséretében Rómába, míg Genna Anselmo Dóriát, Milano Galeazzo viscersit, Velence pedig Gradenigo Péter öcsét bízta meg a képviseléssel.

Elérkezett március 15-ik napja.

A rómaiak és a messzevidékről, idegen országokból zarándokolt a nép, férfiak nők, gyermekek a Quirináltól kezdődőleg két sorfalat képezve állottak fel és a legmélyebb esendben vártak a pápára.

Nem volt hely üresen, nem volt ablak, erkély és háztető, amelyen tömegesen ne állottak volna nézők, kíváncsian a pápára, a nagy testületekre.

Megszólt a szent Péter templomának tornyában a nagy harang, mely bugással jelezte a pápa megindulását.

Megnyílt a Quirinál kapuja és elől, lobogó zászlókat emelve lépkedtek Róma patriciusai.

A patriciusokat követték a helyőrség tisztjei Gaetano herceg vezénylete alatt, ezután következtek a VIII. Bonifác által alapított egyetem növendékei és pedig legelől a theologusok, az egyik közülök nagy feszületet vitt.

Utónok a Quirinal papjai, a kanonokok teljes papi díszben, akiket a bibornoki testület követett a püspökökkel együttesen, köztük volt Giovanni Sciarra Colonna bíboros és Gergely esztergomi érsek, Bonifác pápa leglelkesebb hive.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG

Gabona üzlet.

Októberi buza	— — —	11.39
Buza 1914. áprilisra	— — —	11.88
Októberi rozs	— — —	9.18
Juliusi tengeri	— — —	7.82
Aug. tengeri (1913)	— — —	7.94
Tengeri 1914 májusra	— — —	7.44
Októberi zab	— — —	8.56

Budapesti értéktőzsde.

Magyar hitelrészvény	—	814.50
Osztrák hitelrészvény	—	620.—
4%-os koronajárjék	—	81.20
Osztr. magy. államv.	—	710.—
Jelzálogbank	— — —	422.—
Leszámitoló és pénzváltó	—	508.50
Hazai bank	— — —	282.—
Magyar bank	— — —	538.50
Keresk. bank	— — —	3630.—

A szerkesztésért felelős:

Dr VUCSKICS GYULA.

Hímzés, Csipke áruk

nagy mennyiségben érkeztek; igen olcsó árakban lesz eladva.

Méterje 2 fillértől feljebb.

Nyári keztyű párja 36 fill.

1000 drb. férfiting finom 1 94 f.

Harisnya és zsebkendő mindenárban.

Rákóci-ut 14. volt Apolló mellett.

„RISKA“

állatvédőpor

az egyetlen gyógy- és óvszer száj- és hörömfájás, sertésvész és baromivész ellen. A M. Kir. földm. miniszt. által rend. eng.

Ára eredeti dobozban 3 korona.

Főelárusító: MELLER és TÁRSA, Budapest, Károly-körut 10.

FIGYELEM!

- HEZ• arckrème 80 fillér
- HEZ• arcszappan 80 fillér
- HEZ• arcpouder 80 fillér

3 drb. bármelyikből egyszerre rendelve a pénz előzetes beküldésénél bérmentve. Diszkrétan küldi: •HEZ• illatszertár Budapest, VIII. Losonci-utca 13. szám. Nagy árjegyzékünk ingyen és bérmentve.

A jó bornak

nem kell czégér

mondják még ma is a régi öregok! Hogy mennyire igazok van, eléggé bizonyítja

Kecskemeti István

is, a reklámra nem szorult ujonnan berendezett étterme

Nagyvárad, Teleky-u. 4. szám.

Nyitva éjjel-nappal. Kittűnő saját termésti borai, **előzékeny kiszolgálás**, szolid polgári árak. **Abonensek naponta felvételnek.**

FONTOS!

„HEZ” kölnivíz 1 üveg 50 fillér, 3 üveg 1 kor. 30 fill.
 „HEZ” kölnivíz fél liter 3 kor. „HEZ” kölnivíz 1 liter
 5 kor. 50 fill. „HEZ” kölnivíz szappan 1 drb. 60 fill.
 3 drb. 1 kor. 60 fill. A minőség elsőrendű voltáért
 felelősséget vállalunk. Küldi: „HEZ” illatszertár
 Budapest, VIII. Losonci-utca 13. Nagy árjegy-
 zékünk ingyen és bérmentve.

Orvosilag több száz esetben ajánlva.

10-39. Telefon 10-39.

KEPES ELEK

orvosi kötszerész üzlete Nagy-
 Váradi, „Sas-passage” átjáró.

Ajánlja saját készítményét

sérv kötéit,

szuszpenzorionok fecskendők és betegápolási cikkeit, u. m. egyenestartók, haskötők, ágytálcák, bidég,

anatómiai**sérv kötéit,**

a melyek a sérvet állandóan visszatartják, műlábak és mű-

végtagok, támgépek, gummi cikkek, harisnyák stb. és a még fel nem sorolható cikkek. Külön probaterem női és férfi kiszolgálásra. Óriási nagyraktár. Tisztviselők és iparosoknak árengedmény.

LÉVAI MÁRTON

r.-t.

sírkőraktára és
 kőfaragó telepe

Nagyvárad
 Rákóczi-u. 20.

RUFF TESTVÉREK

Épület- és géplakatos műhelye
 LUKÁCS GYÖRGY-UTCZA 26.

Mindenemű lakatos munkák, vaszerkezetek, vízvezeték javítások és takaréktűzhelyek elsőrendű kivitelben.

Gazdasági eszközök készítése
 ugymint: ekék, boronák, borsajtók és szőlőzúzók stb. Lánosz kútánk ugytartósság, mint vízemelő képesség tekintetében minden eddigit fölülmúlunk. Mindenemű gépjavítások szak-szerűen és gyorsan eszközöltetnek.

Ha nincs megelegedve szabójával, mert drága vagy rossz-
 szul szab vagy nem pontos, szóval bármilyen okból. Keresse fel DARABONT GY. és TÁRSA uriszabó céget Szilágyi Dezső-u. 6. (Sonnenfeld-palota) és meglepi őnt az ottani szolid, olcsó, kifogástalan kiszolgálás Alkalni és gyászruhák 24 óra alatt. Vidékről egy beküldött öltönyről uja-készíték. Valódi angol szövetek.

Helyi és vidéki telefon 980.

Vas és rézbutorok

mai naptól kezdve igen jutányos árban kaphatók

a Rákóczi-ut 13. sz. alatti gyári raktárban.

Meglepő ujdonság

FACIMBALOM

Bárki egy óra alatt megtanulhat rajta játszani. A Facimbalom 15 különböző nagyságban összehangolt fadarabból áll és a mellékelt ve-

rökkel (ugy mint a cimbalom) lesz játszva. Ára verőkével, tokkal és mesés ajándékkal csak 6 korona.

Wagner a „HANGSZER-KIRÁLY” országoserte elismert elsőrendű hangszerárúházában Budapest, József-körut 15.

Fényképes árjegyzék ingyen. — ÖVÁS: Figyeljen jól a pontos címre és házszámra.

Melocco Péter cementárugyár és építés vállalat részvénytársaság

Budapest, IX. Timót-utca 4. a. b. szám.

Nagyváradfióktelep: Szőlős-u. 16.

Telefonszám 11-38.

Telefonszám 11-38.

Gyárt:

Szabadalmazott géppel gyártott karmantus portlandcement csöveket az összes szabványos méretekben és az ahhoz való idomdarabokat, csömöszöit és vasbetétes, valamint portlandcement csöveket, kútgyűrűket stb.

Márvány mozaiklap, műkő- és cementárugyár. Beton és vasbeton építési vállalat.

Elvállal:

Utcák és házak csatornázását, hidak és vízmedencék szak-szerű építését. Nagyobb vállalatoknál tervekkel és költségvetéssel szolgál.

Meghívást az ország bármely részéből elfogad

Parfumerie „HEZ” illatszertár.
 BUDAPEST, VIII. Losonci-utca 13. sz.

Reklámunk óriási eredménye újabb reklámakelőre ösztönöz, melynek nyomán tisztelt közönségünknek még nagyobb és szembe-szököbb előnyöket biztosítunk.

Ujabb előnyajánlatunk:

1 csoport 2 korona 50 fillér (19 drb.)

1 drb. üvegtégely francia arc- és kézfinomító
 1 drb. francia szappan (bármely illatban)
 1 üveg francia parfüm (bármely illatban)
 1 üveg francia brillantin (bármely illatban)
 1 könyv (60 lap) angol powderpapír
 1 csomag dr. Heider-féle fogpor
 1 drb. francia fogkefe (csontnyéllel)
 1 csomag amerikai Shampooon hajmosópor
 1 üveg valódi Johann Mária Farina kölnivíz
 10 drb. szekrény- és ruhaillatosító (francia Sachet-lap)
 összesen 19 drb 2 korona 50 fillérért.

Szállítások naponta eszközöltetnek. Szétküldés: biztos postakézbesítés érdekében vagy utánvét mellett, minek költsége 84 fillér, vagy a pénz előleges beküldése ellenében, a mely esetben a 2 kor. 50 fillér vételárhoz 72 fillér csatolandó. Csomagolási költséget nem számítunk. Tizenhat oldalas illatszer és háztartási értesítőnk kívánatra ingyen és bérmentve küldjük.

LEGOLCSÓBB

és legjobb bevásárlási forrás

özv. Kádár János-né

elsőrangú fűszer- és csemegé kereskedése.

Mindenféle gazdasági cikkek, kötőhár, kékő, auto- és gépolajok és auto-benzin nagy raktára ::

MEFYBEN TELEFON 11-75 VIDÉKEN

FEST! TISZTIT!
 vegyileg női, férfi és gyermek ruhákat.

MOS!

gallér és kezelőket fényesre, csipke és szövetfü gönyök, bútor szövetek, papi és egyenruák vegyileg tisztítatnak.

Gyár: Körözs-utca 13.

Felvételi üzlet:
 Zöldfa Passage 93.
 Rákóczi-ut 7. szám

Mokos Sándor.

Sürgős figyelmeztetés!

A tisztelt közönséggel van szereneséknk tudatni, hogy az összes illatszer, pipereszappan, arckrémek, általában valamennyi kozmetikai és háztartási cikkekről szóló kimerítő 24 oldalas értesítők újabb kiadása már megjelent; kérjük meghozatni. Ingyen és bérmentve küldi szét a „Hez” illatszertár vezetősége. Budapest, VIII., Losonci-utca 13.

Kiadó azonnal garzon fiatal embereknek elegánsan berendezett modern butorozott utcai szoba, esetleg teljes ellátással is, Erzsébetligettel szemben, III-ik ház, 2-ik ajtó.

NEM MESE! Ha pattanása vagy szeplője a mi «Hez» CSODA szappanunktól el nem mulik, úgy pénzét kötelesek vagyunk visszaadni. 1 drb. «Hez» csodaszappan 2 kor. 50 fill., 8 drb. «Hez» csodaszappan 7 korona. Használati utasítás hozzájár. A pénz előzetes beküldésénél portó 80 fill., utánvételes küldésnél portó 84 fillér. Diszkrétan küldi: «Hez» illatszertár Budapest, VIII. Losonci utca 13. Nagy árjegyzékünk ingyen és bérmentve.

Johann Maria Farina Gegenüber dem Rudolfsplatz

csakis ez a valódi

kölniviz, kölniviz-pouder és kölniviz-szappan.

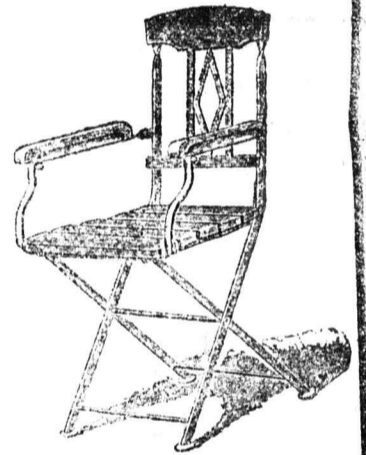
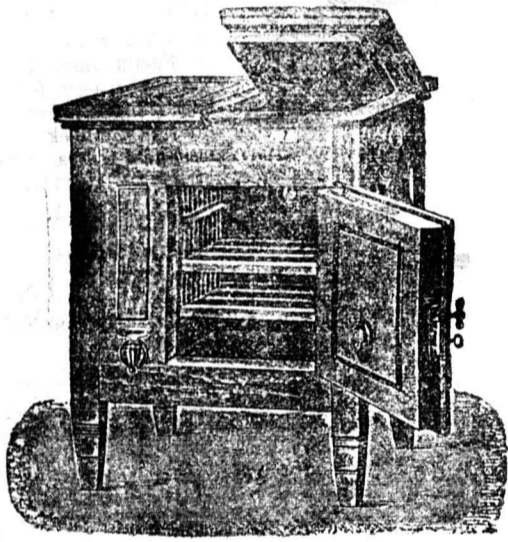
Kapható drogériákban gyógyszerházakban és illatszertárakban.

Ne tessék elfogadni

Kölniviz-szappant, kölnivizet és pudert, ha nincsen rajta az eredeti és egyedül valódi, de sokszor utánczott JOHANN MARIA FARINA **Gegenüber dem Rudolfsplatz**. Akkor sem kell elfogadni heytelen és utánczott kölnivizet, kölniviz-poudert és **kölniviz-szappant**, ha az itt jelzett eredeti készítmény nem volna kapható az ön lakhelyén, mert a világhírű cég magyarországi képviselője:

Holczer Emil Zoltán, Budapest, VIII. ker., Szigetvári-u. 16. szám

egyszerű levelezőlapra azonnal válaszol és közli hol szerezhető be az **eredeti minőség.**

J É G S Z E K R É N Y E K kerti vasbútorok, valamint konyha-fabútorok is u. m.: konyha kredenz, **FAGYLALT-GÉPEK és FORMÁK** asztal, szék, zsámoly, teknő és az összes konyha berendezések

TARSOLY és RISZTÓ különlegességek vaskereskedésében
Nagyvárad, Rákóczi-ut. Telefon 390 szám.

FÉLIX-GYÓGYFÜRDŐ

Nagyvárad mellett. Téli és nyári gyógyhely. Egész éven át nyitva!!

Európa leggazdagabb kénes hévviz forrása, víz hőfoka 49° C. 17 millió liter napi mennyiség.

Csuz, köszvény, ischiás, izzadmányok és női betegségek ellen. 1911. évben 9200 beteg hagyta el gyógyultan és javultan a páralanul hatásos Félix-fürdő gyógyforrásait, tükör, kád, iszap, mór és szénsavas fürdők, 250 kényelmes lakószoba, társalgó, zongora és olvasóterem, kitűnő vendéglők, állandó elsőrendű cigányzene, vasárnaponként katonazene, tenis-pálya, gondozott sétautak. 400 holdas park és fenyves erdő, 16 személyvonat közlekedik május 1-től a Félix-fürdő állomására naponta.

Posta, távirat, interurban telefon. — Curtaxe és zenedij nincs. Prospektust küld az

Igazgatóság.